

РЕШЕНИЕ

№ 1203

гр. София, 09.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Д СЪСТАВ, в публично заседание на девети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Здравка И.а

Членове: Цветомира П. Кордоловска
Дачева
Наталия П. Лаловска

при участието на секретаря Екатерина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Здравка И.а Въззивно гражданско дело № 20211100512697 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение № 20072609/19.10.2021 г. на СРС, 69 с - в, по гр. д № 69570/2018 г. са отхвърлени предявените от „П.К.Б.“ ЕООД. ЕИК ****, срещу Н. И. К., ЕГН *****, искове по реда на чл. 422. ал. 1 ГПК, с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК и чл. 92 ЗЗД, за установяване дължимост на сумите, за които е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч. гр. д. № 49816/2018 г., на СРС, 69 с-в, както следва: сумата от 8 782, 37 лв., представляваща главница по договор за потребителски кредит № 3004008138 от 25.11.2015 г., ведно със законна лихва от 30.07.2018 г. до изплащане на вземането, и сумата от 1 188, 90 лв. - неустойка за разваляне на договора поради неизпълнение на задълженията на длъжника. Ищецът е осъден за заплащане на разноски в исковото и заповедно производства.

Решението се обжалва от ищеца „П.К.Б.“ ЕООД, чрез представителя му с доводи, че е незаконосъобразно и необосновано. Излагат се подробни съображения, че СРС неоснователно е приел, че не са представени доказателства за реален превод на сумата по кредита в полза на ответника. Сочи, че по делото е представено платежно нареждане, с което сумата е преведена по сметка на ответника. Поддържа, че дружеството – ищец не може да потвърди извършването на превода и движението по сметката на ответника, до която няма достъп. По същество сочи, че кредитът е отпуснат по желание на ответника, след попълване на заявление по образец от негова страна, в параметрите, в които е поискан. Към датата на сключване на договора, ответникът е имал възможност да се запознае с условията на договора, с ОУ и допълнителните клаузи, като сумата е преведена по посочена от него банкова сметка. Доказателства за усвояването на сумата могат да се предоставят единствено от

ответника. Ако е оспорвал плащането, е следвало той да ангажира доказателства за посочените факти. Другите изложени съображения са относно присъдените в решението разноски в исковото и заповедно производства, които настоящият състав не обсъжда, доколкото по делото е налице произнасяне на СРС по реда на чл. 248 ГПК, което не е оспорено от ищеца, в което производство са обсъдени въпросите за размерите на адвокатското възнаграждение дължимо на ответника в производството пред СРС. Определението на съда по чл. 248 ГПК е влязло в сила. Моли да се отмени решението и исковите да се уважат. Претендира разноски в производството. Прави възражение за прекомерност на разноските на ответника по реда на чл. 78, ал. 5 ГПК.

Въззиваемата страна - ответникът Н. И. К., чрез представителя си, оспорва жалбата в писмен отговор по реда на чл. 263 ГПК. Сочи, че при постановяване на решението съдът е съобразил събраните пред него доказателства в цялост, както и материалния закон и основателно е отхвърлил исковите. Излага съображения за неоснователност на жалбата, че единствения начин за установяване предаването на сумата по кредита е да се представят доказателства за заверяване на сметката на ответника, по смисъла на чл. 305 ТЗ, което не е направено в производството. Ако съдът приема, че сумата е преведена, поддържа възражения нищожност на договора за кредит, поради недействителност на клаузите за договорни лихви, тъй като същият не би бил сключен без тези клаузи и е невъзможно уговорката да се замести от повелителните разпоредби на закона. Сочи, че не може да се присъди и чистата стойността на кредита при недействителност на договора, на основание чл. 23 ЗПК, тъй като би се стигнало до подмяна на основаниято, на което е предявен иска. Поддържа, че основаниято по чл. 23 ЗПК и извъндоговорно, а не договорно такова и съдът би се произнесъл на незаявено основание, което би довело до недопустимост на решението. Оспорва начисления лихвен процент по договора като завишен и противоречащ на добрите нрави. Поддържа подробни съображения, че процесния договор за кредитите сключен в нарушение на чл. 10 и чл. 11 от ЗПК, поради което договорът е недействителен, а при такъв договор лихви не се дължат. Моли да се потвърди решението. Претендира разноски.

СГС, като взе предвид доводите на страните и прецени доказателствата по реда на въззивната проверка, приема следното:

СРС се е произнесъл по искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. с чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД и чл. 92 ЗЗД, вр. чл. 9 и сл. ЗПК.

Според уредените в чл. 269 ГПК правомощия, въззивният съд се произнася служебно по валидността на цялото решение, по допустимостта - в обжалваната част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Съдът следи служебно за допуснати нарушения на императивни материалноправни норми.

Решението се оспорва изцяло от ищеца, като въззивният състав намира, че е валидно и допустимо и при постановяването му не са допуснати нарушения на императивни материалноправни норми.

Производството по чл. 422 ГПК се развива след подадено в срока по чл. 414 ГПК възражение от длъжника.

По съществото на спора, като съобрази установените по делото факти, както и становищата на страните, въззивният състав намира следното :

В съответствие с правилата за разпределение на доказателствената тежест в процеса, по чл. 154 ГПК СРС е приел, че в тежест на ищеца е да докаже, пълно и главно, съществуването на валидни договорни отношения с ответника, по които за

последния са възникнали задължения в претендирания за установяване размер на главница и лихви, а ответникът следва да установи правопогасяващите и правоизключващите си възражения срещу исковете.

При съобразяване съдържанието на процесния договор от 25.11.2015 г., както и на поетите с него права и задължения, въззивният състав споделя извода на СРС, че договорът е такъв за потребителски кредит по чл. 9 и сл. от ЗПК и страните следва да подчинят правоотношението на правила на ЗПК.

Потребителският кредит е самостоятелен, обособен вид договор, уреден в ЗПК, действащ през процесния период, при които заемополучател е физическо лице, което действа извън рамките на своята професионална или търговска дейност, съгласно чл. 10, ал. 4 от ЗПК.

Съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя, или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, с разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане. Разпоредбата на чл. 10, ал. 1 от ЗПК съдържа изискванията за форма на договора за потребителски кредит, а съгласно чл. 11, ал. 2 от ЗПК, общите условия са неразделна част от същия и всяка страница се подписва от страните по договора.

От представените по делото писмени доказателства - искане за отпускане на потребителски кредит № 3004008138, стандартен европейски формуляр и договор № 3004008138 от 25.11.2015 г., се установява сключването на посочения в исковата молба договор за потребителски кредит с ответника.

За да отхвърли исковете и при изрично направено оспорване от ответника, СРС е приел, че по делото не са ангажирани доказателства, от които да се установява, пълно и главно, че ищецът е изпълнил задължението по този договор да предостави на ответника заемната сума от 3 500 лв. в определения срок и начин – по банков път. Въззивният състав споделя изводите на СРС по този въпрос.

На общо основание по договора за потребителски кредит важи правилото, че договорът е реален - счита се сключен, когато, въз основа на постигнатото съгласие между страните, парите бъдат предадени (или преведени) на кредитополучателя. Според трайната практика на ВКС, за да се приеме, че има договор за заем (кредит), освен постигнато съгласие следва да има и реално предаване на сумата, предмет на договора. При спор относно дължимостта на сума, за която се твърди, че е дадена в заем, в доказателствена тежест на страната, която се позовава на сделката е, при условията на пълно доказване, да установи обстоятелството, че сумата е предадена на насрещната страна - заемополучател. (така съгласно решение № 69 от 24.06.2011 г. по гр. д. № 584/2010 г., Г. К., III Г. О. на ВКС, решение № 524 от 28.12.2011 г. по гр. д. № 167/2011 г., Г. К., IV Г. О. на ВКС постановени по реда на чл. 290 ГПК). В случая тази страна е ищеца. Възраженията в жалбата, че доказване на получаването на сумата е било в тежест на ответника са неоснователни.

За доказване на превод на сумата пред СРС е представеното единствено извлечение от интернет банкиране от 23.10.2018 г., според което на 26.11.2015 г. по посочената в договора за кредит банкова сметка на ответника, с преводно нареждане за кредитен превод, е наредена сума от 3 500 лв.

Въззивният състав се солидаризира с извода на СРС, че от това преводно нареждане не може да се направи извод за постъпване на сумата по банковата сметка на длъжника, съответно за получаването ѝ от него, доколкото този факт изрично е

оспорен от ответника в отговора на исковата молба.

В допълнение към изложеното от СРС следва да се посочи още, че когато получател на платежната услуга оспорва пред доставчика изпълнението на услугата по платежно нареждане, или по директен превод на пари, прилага се доказателственото правило на чл. 59 от Директива 2007/64/ЕО (възпроизведено в чл. 56 ЗПУПС, отм., но действащ в периода на сключване на договора) относно установяване изпълнението на всички платежни транзакции в страната. Правилото се отнася както за банките, така и за небанковите институции, каквато е ищеца.

Следователно, ако получател на паричен превод оспорва в правоотношенията си изпълнението на транзакция и получаването на паричната сума от посочен в заявката получател - физическо лице, издаваните от доставчика на платежни услуги документи за нейното регистриране идентифицират транзакцията, но не са достатъчно доказателство за получаване на парите, тъй като не се касае за официален, обвързващ съда свидетелстващ документ, удостоверяващ този факт. Документ, който не е първичен относно факта на получаване на паричната сума от посоченото физическо лице - получател носи само вторична информация за операцията. Следва да се посочи, че съгласно общите правила на чл. 75, ал. 3 ЗЗД, както и на чл. 305 ТЗ, когато плащането се извършва чрез задължаване и/или заверяване на сметка, то се смята за завършено със заверяване сметката на кредитора или чрез изплащане в наличност сумата на задължението на кредитора.

Както е посочил и СРС, по смисъла на чл. 154, ал. 1 ГПК, всяка страна следва да проведе пълно и главно доказване на обстоятелствата, на които основава своите искания или възражения. При липса на други ангажирани доказателства от страна на ищеца за получаване на процесната сума като главница по кредита от страна на ответника, искът е изцяло недоказан по основание, поради което следва да бъде отхвърлен. Същият извод се отнася и до иска за неустойка, който зависи от основателността на главния иск.

В заключение въззивният състав приема, че оспореното решение съответства на материалния закон и следва да се потвърди, както е постановено. Тъй като изходът от спора остава непроменен, решението следва да се потвърди и по отношение разноските, присъдени в полза на ответника.

По разноските във въззивното производство :

С оглед изхода на спора - жалбата няма да бъде уважена, право на разноски за СГС има отново ответника. Той е претендирал разноски по реда на чл. чл. 38, ал. 2 ЗАДв, за което е представен договор за правна помощ и съдействие и списък на разноските. Ищецът е направил възражение за намаляване на адвокатското възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 5 ГПК, което съдът намира за основателно. Съдът, като съобрази, че представителят на ответник е депозирал единствено отговор на въззивната жалба, без да осъществява процесуално представителство във въззивната инстанция приема, че в негова полза следва да се определи минимален размер на адвокатското възнаграждение, съгласно чл. 9, ал. 1 НМРАВ в размер от 400 лв.

Така мотивиран **СОФИЙСКИЯТ ГРАДСКИ СЪД**

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло решение № 20072609/19.10.2021 г. на СРС, 69 с - в, по гр. д № 69570/2018 г.

ОСЪЖДА „П.К.Б.“ ЕООД, ЕИК ****, с адрес : бул. ****, **да заплати** на адв. М. Л., ЕГН ****, с адрес : гр. София, ул. „****“, офис партер, на основание чл. 38, ал. 1 и ал. 2 ЗАдв, вр. с чл. 9 НМРАВ, разноси за безплатна адвокатска помощ във въззивното производство в размер на 400 лв.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване, на основание чл. 280, ал. 3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____